

IZVJEŠTAJ SA JAVNE RASPRAVE O NACRTU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ELEKTRONSKIM MEDIJIMA

1. UVOD

Ministarstvo kulture je, shodno mjeri iz Akcionog plana za pregovaračko poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava i pregovaračkoj poziciji za poglavlje 10 – Informaciono društvo i mediji, pokrenulo proceduru izmjene Zakona o elektronskim medijima, u cilju potpunog usaglašavanja sa Direktivom o audiovizuelnim medijskim uslugama iz 2010.godine (Direktiva 2010/13/EU o usklađivanju određenih odredbi utvrđenih zakonima, propisima ili upravnim radnjama u državama članicama o pružanju audiovizuelnih medijskih usluga) i implementacije pravila o državnoj pomoći za javne radio-difuzne usluge saglasno Saopštenju Komisije o primjeni pravila o državnoj pomoći za javne radiodifuzne usluge (2009/C 257/01).

Shodno navedenom, pripremljen je Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskim medijima koji je, prema proceduri, stavljen na javnu raspravu (objavljen je na web stranici Ministarstva kulture i portalu e-uprave 03. aprila 2015. godine). Javni poziv za učešće u javnoj raspravi upućen je građanima, stručnim i naučnim institucijama, državnim organima, Glavnom gradu, Prijestonici i opštinama, strukovnim udruženjima, političkim strankama, sindikatima, vjerskim zajednicama, nevladinim organizacijama, medijima i drugim zainteresovanim organima, organizacijama, udruženjima i pojedincima da se uključe u javnu raspravu i daju doprinos u razmatranju Nacrta zakona.

Takođe, poziv je sadržao podatke o trajanju javne rasprave, kao i o mogućnostima i načinu podnošenja predloga i sugestija na tekst Nacrta zakona, a u kontekstu zadatka Radne grupe.

U organizaciji Ministarstva kulture, 28.aprila 2015. godine je održan Okrugli sto u Podgorici posvećen stručnoj raspravi o rješenjima sadržanim u Nacrtu zakona. U radu Okruglog stola, osim predstavnika Ministarstva kulture (obrađivača zakona), učestvovali su predstavnici međunarodnih organizacija, elektronskih medija, nevladinog sektora, ministarstava, nezavisnog regulatora za oblast medija - Agencije za elektronske medije, Agencije za elektronske komunikacije i poštansku

djelatnost, Radio-difuznog centra, zajednice opština, opština i drugih relevantnih subjekata.

U roku predviđenom za javnu raspravu (40 dana, od dana objavljivanja poziva na sajtu Ministarstva kulture, zaključno sa 14.05.2015.godine), dostavljeni su komentari:

- Agencije za elektronske medije (AEM)
- Unije lokalnih javnih emitera Crne Gore (ULES)
- grupe nevladinih organizacija (Goran Đurović, član Radne grupe za izradu predloga Zakona o izmjenama i dopunama zakona o elektronskim medijima, Centar za građansko obrazovanje, Centar za razvoj nevladinih organizacija, Centar za monitoring i istraživanja, Institut Alternativa, Juventas)
- Zajednički komentari Prve televizije (PRVA TV) i Pink TV

2. POJEDINAČNE PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE

2.1. Komentari Agencije za elektronske medije

Član 1

Član 54 mijenja se i glasi:

- (1) Imalac odobrenja za emitovanje može biti pravno ili fizičko lice koje je registrovano kod nadležnog organa za obavljanje djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog ili televizijskog programa.
- (2) Za obavljanje djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa, pored uslova propisanih članom 4 stav 1 ovog zakona, pružalac AVM usluge mora ispunjavati posebne tehničke, prostorne i kadrovske uslove.
- (3) Provjera ispunjenosti uslova iz stava 2 ovog člana sprovodi se u okviru redovnog inspekcijiskg nadzora, nakon izdavanja odobrenja za emitovanje.
- (4) Bliže uslove iz stava 2 ovog člana propisuje Savjet.

Član 2

U članu 79, poslije stava 2 dodaje novi stav koji glasi:

„(3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, lokalni ili regionalni javni emiter je dužan da plaća godišnju naknadu za emitovanje u skladu sa ovim zakonom za dio zone servisa van jedinica lokalne samouprave čije su skupštine opštine njegovi osnivači.“

Član 3

U članu 136 u st. 1 i 2, poslije riječi „komercijalnih“ dodaju se riječi „i neprofitnih“.

Član 4

Stav 1 člana 138 mijenja se i glasi:

„(1) Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Agencija, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor.“

Alternativa:

Član 138 mijenja se i glasi:

(1) Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Agencija, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

Agencija posebno vrši nadzor nad izvršenjem obaveza pružaoca AVM usluge da u svemu poštuje uslove iz izdatog odobrenja.

(2) U cilju sprovođenja zakonom utvrđenih nadležnosti, pružalac AVM usluge je dužan da, na zahtjev Agencije, dostavi sve podatke, informacije i dokumenta koja su neophodna za obavljanje regulatorne i nadzorne funkcije u ovoj oblasti, u roku koji odredi Agencija, a koji ne može biti kraći od sedam dana.“

Član 5

Poslije član 138 dodaje se novi član koji glasi:

„Postupanje i odlučivanje u slučaju povrede zakona

Član 138a

(1) Postupak u kome se odlučuje da li postoji povreda ovog zakona i izriču mjere u skladu sa ovim zakonom pokreće Agencija po službenoj dužnosti, na osnovu sopstvenih saznanja ili prigovora fizičkog ili pravnog lica.

(2) Postupak iz stava 1 ovog člana vodi direktor Agencije ili lice koje on ovlasti.

(3) O pokretanju postupka iz stava 1 ovog člana Agencija obavještava pružaoca AVM usluge.

- (4) Agencija je dužna da, po službenoj dužnosti, pribavi podatke i obavještenja o činjenicama koje su neophodne za vođenje postupka i odlučivanje, a nalaze se u posjedu pružalaca AVM usluga, kao i nadležnih državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne uprave i lokalne samouprave, odnosno privrednih društava ili drugih pravnih ili fizička lica.
- (5) Lica iz stava 4 ovog člana dužna su da, u roku koji ne može biti duži od sedam dana i na način koji odredi Agencija, dostave tražene podatke i obavještenja, odnosno stave na uvid traženu dokumentaciju u skladu sa zakonom.
- (6) Ukoliko lica iz stava 4 ovog člana ne postupe u roku i na način iz stava 5 ovog člana, dužni su da o razlozima, bez odlaganja, obavijeste Agenciju.“

Član 6

U tački 1) stava 1 člana 139 brišu se alineje 5 i 6.

Član 7

U članu 142 stav 1 alineja 5) se mijenja i glasi:

„5) u svojstvu neprofitnog emitera i poslije izricanja mjere upozorenja ne ispunjava svoje obaveze koje se odnose na programsku strukturu definisanu izdatim odobrenjem za emitovanje ili ako emituje komercijalne audiovizuelne komunikacije suprotno ovom zakonu.“

Član 8

Stav 1 člana 144 mijenja se i glasi:

„(1) Po prigovoru fizičkog ili pravnog lica na rad pružaoca AVM usluge odlučuje direktor Agencije, u roku od 30 dana od dana podnošenja prigovora.

Stav obrađivača: Imajući u vidu da se predlozi Agencije za elektronske medije odnose na obavezu usaglašavanja Zakona o elektronskim medijima sa drugim zakonskim rješenjima donijetim nakon njega – Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima („Sl.list CG“, br. 36/2011), Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika („Sl.list CG“, br. 46/2011), Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o inspekcijском nadzoru („Sl.list CG“, br. 57/2011) i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima („Sl.list CG“, br. 58/14), obrađivač cijeni značajnim implementaciju navedenih predloga Agencije u tekst Nacrta Zakona.

3.2. Komentari Unije lokalnih javnih emitera Crne Gore

Predmet: Primjedbe na Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskim medijima

Predlažemo da se u Nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskim medijima usklade osnovni principi i načela na kojima će počivati tekst koji se razmatra.

S obzirom da u verziji Nacrta koju imamo na raspolaganju postoje samo određeni članovi koji se navode želimo da razmotrimo suštinu i uputimo predloge.

1. Definisati koji se model medijskog sistema primjenjuje ili uzima kao polazna osnova;
2. Uskladiti zakonske odredbe sa preporukama Evropske komisije;
3. Uskladiti sa ostalim zakonima u kojima se tretira oblast medija;
4. Definisati koje ministarstvo ili institucija je nadležno za ovu oblast i zakonski mu utvrditi nadležnosti;
5. Definisati ko se bavi regulacijom ove oblasti i odrediti nadležnosti;
6. Objediniti sva pitanja regulacije na jednom mjestu - pravne, tehničke, monitoring, (Izbjeći podjeljenost nadležnosti na više agencija, ministarstava ili centara)
7. Odrediti koje vrste elektronskih medija postoje u Crnoj Gori (javni, komercijalni, neprofitni - na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou)
8. Definisati način osnivanja, vlasnička pitanja, način finansiranja, programske principe, strukturu zaposlenih;
9. Definisati poglavlje koncentracije vlasništva;
10. Predložiti principe samoregulacije;
11. Razmotriti pitanje konvergencije medija i upotrebe novih medija;
12. Definisati kaznene odredbe za neprimjenjivanje zakona od strane bilo kog subjekta;
13. Osigurati stabilno postojanje slobodnih javnih medijskih servisa;
14. Obezbjediti regulativu za slobodno i nezavisno funkcionisanje javnih medijskih servisa;
15. Primjeniti jedan od postojećih evropskih modela na način finansiranja javnih medijskih servisa (Model pretplate, finansiranje iz budžeta ili kombinovani model - koji bi podrazumijevao finansiranje iz budžeta i pretplate; od pretplate ili taksi i komercijalne prihode; sredstva iz budžeta i komercijalna sredstva)

S obzirom da se Nacrt između ostalog odnosi na usklađivanje sa Pravilima državne pomoći, ističemo da je to izuzetno važna stavka kojom se između ostalog reguliše način finansiranja javnih emitera što je direktno povezano sa nezavisnošću medija u Crnoj Gori.

Kako se Pravila državne pomoći odnose na sve javne emitere u Crnoj Gori neophodno je da se po istom principu kao za nacionalni javni servis riješi status lokalnih javnih emitera koji se finansiraju od strane lokalne uprave.

1. Da se za lokalne javne emitere primjeni identičan oblik finansiranja kao za RTCG.

Kako ne bi javni servisi na lokalnom nivou dolazili u zavisian položaj od samovolje osnivača, tj. opštinskih vlasti, predlažemo da se ovim zakonom definiše način finansiranja koji će zaštititi nezavisnost medija.

Da bi se ravnomjerno izdvajala sredstva od često nesrazmjernih budžeta u crnogorskim gradovima predlažemo skalu sa procentima koja će se primjenjivati na planirani budžet na osnovu zakona uz obavezan fiksni iznos za opštine koje su osnovale televizije od 200.000,00 eura.

- Budžet do 3 mil. € - 3 % (30 – 90.000 €)
- Budžet 3 – 6 mil. € - 2,7 % (108 – 162.000 €)
- Budžet 6 – 10 mil. € - 2,5 % (175 – 250.000 €)
- Budžet 10 – 15 mil. € - 2 % (220 – 300.000 €)
- Budžet 15 – 20 mil. € - 1,7 % (272 – 340.000 €)
- Budžet iznad 20 mil. € - 1,5 % (315.000 €...)

Predlažemo da ova skala stoji uz član o finansiranju kako bi se u svim opštinama i u svim promjenama političke strukture ili visine budžeta, izdvajala jednaka sredstva za lokalne javne emitere.

2. Da se uvede obavezna taksa za KDS/MMDS/IPTV/DTH operatore.

Kako bi se osigurao stabilan izvor finansiranja i model približio većini evropskih država predlažemo da se uvede taksa na mjesečnom nivou za sve kablovske, mobilne i druge operatore koji su registrovani kod Agencije za elektronske medije i dobijaju dozvolu po Zakonu o elektronskim medijima.

Predlažemo da iznos sredstava na mjesečnom nivou bude 2,00 eura po pretplatniku, a da sredstva ubira Agencija za elektronske medije. Od ukupnog prihoda na mjesečnom nivou 50% sredstava da se uplaćuje na račun RTCG, a 50% na račun lokalnih javnih emitera srazmjerno broju pretplatnika na nivou opštine u kojoj se emituje program.

3. Da poštovanje i implementaciju Ugovora koji se potpisuje za posebne programske sadržaje nadzire nezavisno tijelo

Regulativni odbor će činiti po jedan predstavnik iz:

Agencije za elektronske medije;

Savjeta Agencije za elektronske medije;

Ministarstva kulture;

Ministarstva finansija;

Savjeta javnog emitera (nacionalnog ili lokalnog);

ULES CG

4. Da se definišu kaznene odredbe za kršenje i nepoštovanje Ugovora.

5. Da se RTCG (i lokalni javni emiteri) oslobode plaćanja svih troškova prema Radio-difuznom centru.

S obzirom da je osnivač RDC-a Vlada Crne Gore, a da je osnivač javnih emitera Skupština smatramo da je potrebno sve troškove otpisati i buduće javne servise osloboditi plaćanja po bilo kom osnovu.

Stav obrađivača: Predlog Unije lokalnih javnih emitera da se odredi iznos koji bi, u zavisnosti od godišnjeg budžeta lokalne samouprave, jedinice lokalne samouprave kao osnivači lokalnih javnih emitera bile dužne da izdvajaju nije prihvatljiv jer nije u saglasnosti sa Zakonom o lokalnoj samoupravi kao sistemskim zakonom za oblast lokalnog upravljanja koji počiva na načelima decentralizovanosti i autonomnosti. Predloženim modelom utvrdila bi se obaveza lokalnim samoupravama da moraju obezbijediti tačan iznos sredstava za finansiranje lokalnih javnih emitera čime bi se narušila njihova autonomna

konceptija funkcionisanja definisana Zakonom o lokalnoj samoupravi. U tom kontekstu, želimo podsjetiti da je osnovnim Zakonom o elektronskim medijima propisana mogućnost lokalnim samoupravama da, kada ocijene da je neophodno radi ostvarivanja prava na informisanje o temama od javnog interesa na lokalnom nivou, mogu osnovati lokalne javne emitere. Shodno Zakonu o elektronskim medijima, osnivanje lokalnih javnih emitera nije obaveza već zakonska mogućnost a u članu 32 Zakona o lokalnim samoupravama se propisuje da jedinica lokalne samouprave „*uređuje i obezbjeđuje uslove za informisanje lokalnog stanovništva*“. Imajući u vidu navedeno, obrađivač zakona i jedinice lokalne samouprave koje su učestvovala u javnoj raspravi nijesu saglasne sa predloženim rješenjem.

Kada je riječ o predlogu koji se odnosi na formiranje nezavisnog tijela koje će nadzirati implementaciju ugovora između opština i lokalnih javnih emitera, za obrađivača je, iz ugla medijskog zakonodavstva kao i evropskih standarda medijske oblasti, neprihvatljiv predlog da implementaciju ugovora sa javnim emiterima, između ostalih, trebaju nadzirati državni organi (Ministarstvo kulture i Ministarstvo finansija). Navedeni predlog je u koliziji sa medijskim zakonima jer se njime narušavaju standardi nezavisnosti i slobode medija ali i osnovna normativna konceptija funkcionisanja javnih emitera i uloge upravljačkih organa - savjeta kojima, shodno predlogu obrađivača iz Nacrta zakona, treba biti povjerena nadzorna uloga nad implementacijom ugovora. Navedenom u prilog ide i činjenica da u upravljačkim organima - savjetima javnih emitera, shodno Zakonu, nema predstavnika državnih organa.

Kada je riječ o predlogu koji se odnosi na oslobađanje od obaveze plaćanja usluga Radio-difuznom centru za prenos radio-difuznog signala zemaljskim putem, želimo podsjetiti da je riječ o zakonskoj obavezi prema kojoj su, Vlada, kada je u pitanju nacionalni javni emiter, odnosno lokalne samouprave, kada su u pitanju lokalni javni emiteri, dužni da obezbijede sredstva za pokriće navedenih troškova - član 76 stav 7 Zakona o elektronskim medijima (Sl.list, br. CG 46/10, 40/11 i 53/11).

3.3. Komentari grupe nevladinih organizacija

Predlozi amandmana na Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama zakona o elektronskim medijima koje su podnijeli

- Goran Đurović, član Radne grupe za izradu predloga Zakona o izmjenama i dopunama zakona o elektronskim medijima
- Daliborka Uljarević, Centar za građansko obrazovanje
- Ana Novaković, Centar za razvoj nevladinih organizacija
- Zlatko Vujović, Centar za monitoring i istraživanja
- Stevo Muk, Institut Alternativa
- Ivana Vujović, Juventas

• Prijedlog Amandmana 1

Član 2 Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama zakona o elektronskim medijima mijenja se i glasi:

“Član 8, st.1, tač.15 mijenja se i glasi:

Prikriveno oglašavanje je predstavljanje riječima ili slikama robe, usluga, imena, zaštitnog znaka ili aktivnosti proizvođača roba ili pružaoca usluga u radijskim i/ili TV programima kada je cilj takvog predstavljanja oglašavanje i moglo bi dovesti javnost u zabludu u vezi sa njegovom prirodom, **s tim da se smatra da namjera naročito postoji, ako se obavlja uz novčanu ili drugu naknadu.**”

Obrazloženje Amandmana 1

Po ugledu na Zakon o elektronskim medijima RS¹ predlaže se dopuna kojom se propisuje da će se u slučaju prikrivenog oglašavanja smatrati da je takvo oglašavanje izvršeno naročito sa namjerom ukoliko je za uslugu oglašavanja isplaćena novčana naknada.

• Prijedlog Amandmana 2

Iza člana 2 u Nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama zakona o elektronskim medijima dodaje se 9 novih članova 2a, 2b, 2c, 2d, 2e, 2f, 2g, 2h, 2i, koji glase:

Član 2a

Nadležnost Agencije

Član 12 mijenja se i glasi:

---

¹ Zakon o elektronskim medijima Republike Srbije (Sl. glasnik RS", br. 83/2014) čl. 4, st. 1, tač. 17

“Agencija u okviru svojih nadležnosti:

- 1) predlaže program razvoja sektora AVM usluga;
- 2) u saradnji sa regulatornim organom za elektronske komunikacije priprema stručne osnove za izradu plana namjene radio-frekvencijskih opsega, u dijelu koji se odnosi na zemaljsku radio-difuziju;
- 3) daje saglasnost na predlog plana raspodjele radio frekvencija, u dijelu koji se odnosi na zemaljsku radio-difuziju;
- 4) daje mišljenje regulatornom organu za elektronske komunikacije o potrebi određivanja operatora sa značajnom tržišnom snagom, ako se na osnovu analize utvrdi da određeno relevantno tržište usluga elektronskih komunikacija, koje predstavljaju uslov za pružanje i /ili pristup AVM uslugama, nije dovoljno konkurentno;
- 5) izdaje odobrenja za pružanje AVM usluga (odobrenja za emitovanje i odobrenja za pružanje AVM usluga na zahtjev);
- 6) utvrđuje visinu naknada za izdavanje i korišćenje odobrenja za pružanje AVM usluga;
- 7) vodi registre pružalaca AVM usluga i elektronskih publikacija;
- 8) odlučuje o prigovorima fizičkih i pravnih lica u vezi sa radom pružalaca AVM usluga;
- 9) vrši nadzor nad primjenom ovog zakona;
- 10) **priprema i objavljuje na internet stranici izvještaje odnosno analize primjene programskih standarda najmanje šestomjesečno**
- 11) donosi i sprovodi podzakonske akte za sprovođenje ovog zakona;
- 12) **vrši raspodjelu sredstava iz Fonda za podsticanje medijskog pluralizma**
- 13) **vrši najmanje jednom godišnje istraživanje javnog mnjenja o povjerenju, gledanosti/slušnosti elektronskih medija u Crnoj Gori**
- 14) obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom i Statutom Agencije.

Istraživanje javnog mnjenja iz stava 1 tačke 13 ovog člana objavljuje se na internet stranici Agencija a vrši se u skladu sa metodologijom i procedurom koja se bliže uređuje aktom koji donosi Savjet Agencije.”

Obrazloženje Člana 2a

Ovim se preciziraju nadležnosti Agencije i stvara obaveza najmanje šestomjesečne izrade analize o primjeni programskih standarda koji će na jasan način predstaviti koji mediji ispunjavaju zakonom uređene obaveze i obaveze koje proističu iz odobrenja za rad elektronskih medija (sopstvena produkcija itd...). Neispunjavanje zakonskih odredbi predstavlja uslov za oduzimanje odobrenja za rad emitera ili razrješenje direktno Agencije ukoliko ne poštuje zakonske norme. Takođe, uvodi se i nova nadležnost Agencije koja se odnosi na vršenje raspodjele sredstava iz Fonda

za podsticanje medijskog pluralizma. Uvodi se i nova nadležnost i obaveza Agencije da najmanje jednom godišnje sprovede istraživanje javnog mnjenja koje se odnosi na povjerenje gledalaca i slušalaca, gledanost/slušanost elektronskih medija.

Član 2b

U članu 14 stav 1 dodaje se nova tačka 24 koja glasi:

“24) upravlja Fondom za podsticanje medijskog pluralizma.”

Obrazloženje Člana 2b

Ovim predlogom se daje Savjetu AEM nova nadležnost da upravlja Fondom za podsticanje medijskog pluralizma.

Član 2c

U članu 16 stav 2 mijenja se I glasi:

“(2) Članovi Savjeta biraju se iz reda afirmisanih stručnjaka iz oblasti koje su relevantne za obavljanje djelatnosti Agencije **sa njamanje 5 godina radnog iskustva**, koji imaju visoku stručnu spremu i koji imaju prebivalište u Crnoj Gori.”

Obrazloženje Člana 2c

U opšti kriterijum za članove Savjeta uvodi se i minimalan broj godina radnog iskustva kako bi se pozitivno uticalo na kvalitet prijavljenih kandidata/kinja. **Takođe, brišu se riječi “koji su crnogorski državljani”**, čime se omogućava širi izbor kvalitetnijih kandidata. Smatramo da je besmisleno ograničenje koje sprječava osobe koje nijesu državljani Crne Gore, a posjeduju potrebna znanja i iskustva, da učestvuju u radu Savjeta, posebno imajući u vidu da su ovlašćeni predlagači i nevladine organizacije koje se bave zaštitom ljudskih prava i sloboda i nevladine organizacije iz oblasti medija (član 19) i koje su, trenutnim rješenjem spriječene da kandiduju nap. stručnjake koji nijesu državljani.

Pored činjenice da Crna Gora kao jedna od najmanjih država članica Savjeta Evrope, mora da obezbijedi sve funkcije države, uključujući i kvalitetan rad Agencije, treba imati u vidu da u perspektivi budućeg članstva posjedovanje državljanstva neće postojati kao uslov zapošljavanja građana država članica

Evropske Unije². Shodno sudskoj praksi Suda pravde EU, mogućnost ograničavanja slobode prometa usluga i ljudi i obezbjeđivanje određenih mjesta u javnoj službi samo za sopstvene državljane je izuzetna, i odnosi se samo na položaje koji uključuju direktno ili indirektno učešće u vršenju ovlašćenja sa svrhom zaštite opštih interesa države ili drugih tijela javne vlasti.³

Član 2d

U članu 20 dodaje se novi stav 6 koji glasi:

„ (6) Radno tijelo Skupštine nadležno za imenovanje propisuje formu izvještaja o radu nevladinine organizacije iz stave 4 tačka 3 ovog člana“

Objasnenje Člana 2d

Praksa je pokazala da se prilikom predlaganja kandidata za Savjet RTCG i Savjet Agencije za elektronske medije od strane nevladinih organizacija dostavljaju različite forme izvještaja o radu. Kako bi se unificirao sadržaj izvještaja iz kojeg treba da se dobiju podaci o aktivnostima koje je NVO realizovala u prethodne tri godine, neophodno je da se propiše forma od strane Administrativnog odbora.

Član 2e

U članu 21 stav 1 dodaje se nova tačka 3 koja glasi:

3) da je u prethodne tri godine imala godišnji prihod ne manji od 3000 eura;

Objasnenje Člana 2e

Uvođenjem novčanog cenzusa za nevladine organizacije od najmanje 3000 eura godišnjeg prihoda otklanja se dilema da li je NVO aktivna ili nije i daje prilika da one nevladine organizacije koje rade kontinuirano u određenim oblastima mogu uticati na izbor članova Savjeta. Novčani census nije određen na osnovu posebne metodologije već se radi o procjeni da ima značajan broj organizacija koje mogu ispuniti ovaj uslov a sa druge strane je sasvim dovoljan iznos koji na jasan način pravi razliku između onih organizacija koje uglavnom ne rade kontinuirano i onih koje rade.

Član 2f

U članu 28 stav 3 mijenja se i glasi:

---

² Član 45 Ugovora o funkcionisanju Evropske Unije (Lisabonski Ugovor), dostupan na <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=EN>.

³ Tačka 8 Direktive 2014/54/EU Evropskog Parlamenta i Savjeta Evropske Unije od 16 Aprila 2014, dostupna na: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0054&from=en>.

“(3) Ako predlagači iz određene kategorije iz člana 19 stav 1 tač. 1, 2, 3 i 5 podnesu više odvojenih predloga, u predlog liste uvrstiće se predlog koji ima podršku najvećeg broja ovlašćenih predlagača;

Obrazloženje Člana 2f

Predloženim rješenjem **briše se duže radno iskustvo kao kriterijum za odlučivanje** o kandidatu nevladinih organizacija. Ukoliko bi kriterijum radnog iskustva ostao važeći, moguća je situacija da neko ko ima npr. 30 godina radnog iskustva i skromnu (npr. jednu) podršku NVO iz određene oblasti, bude izabran za člana Savjeta. Uvođenjem opšteg kriterijuma da svaki kandidat mora imati najmanje 5 godina radnog iskustva iz relevantne oblasti te uvođenjem kriterijuma (novačani minimalni census za NVO) kojim se favorizuje učešće aktivnih NVO, povećava se stepen vjerovatnoće da se izabere kvalitetan kandidat/kinja a sa druge strane se eliminiše pretjeran uticaj političkih stranaka na izbor predstavnika NVO. Nevladine organizacije kao i u drugim procesima u kojima biraju svoje predstavnike, treba same da odluče o kandidatu koji ima najveće povjerenje i time daju legitimitet sopstvenom predstavniku.

Član 2g

U članu 40, stavu 2, tački 3, dodaju se riječi “**iz oblasti koje su relevantne za obavljanje djelatnosti Agencije**” tako da tačka 3 glasi:

“3) ima najmanje pet godina radnog iskustva, **iz oblasti koje su relevantne za obavljanje djelatnosti Agencije,**”

Obrazloženje Amandmana

U posebne uslove za imenovanje direktora Agencije, uvodi se kriterijum posjedovanja iskustva iz relevantnih oblasti, čime se sprječava da za direktora bude imenovana osoba koja ima neophodno radno iskustvo ali iz oblasti koje nijesu vezane za rad Agencije. Posjedovanje radnog iskustva koje nije relevantno za rad Agencije bi se sigurno loše odrazilo na kvalitet obavljanja važnih ovlašćenja direktora predviđenih stavom 3.

Kako je i za članstvo u Savjetu predviđen isti uslov (relevantno radno iskustvo), logično bi navedeno iskustvo predvidjeti i za direktora Agencije.

Član 2h

Iza člana 40 dodaje se novi član **40a** koji glasi:

„Direktor Agencije biće razriješen prije isteka vremena na koje je imenovan:

- 1) na sopstveni zahtjev;
- 2) ako ne postupa po zakonu, opštim aktima Agencije i zaključcima Savjeta;
- 3) ako svojim nesavjesnim i nepravilnim radom prouzrokuju veću štetu Agenciji
- 4) ne sprovodi najmanje šestomjesečno praćenje rada medija i nadzor nad primjenom zakona
- 5) ne izvršava svoje dužnosti iz člana 40 ovog zakona;

U slučaju razrješenja direktora Agencije, Savjet imenuje vršioca dužnosti direktora na period od šest mjeseci, odnosno do izbora direktora Agencije.«

Obrazloženje Člana 2g

Ovim amandmanom se popunjava pravna praznina jer Zakon nije predvidio uslove za razrješenje direktora Agencije. Uslovi za razrješenje povezuju se njegovim nadležnostima utvrđenim članom 40 Zakona. Uslovi za imenovanje i razrješenje **organa Agencije** treba da budu uređeni Zakonom. **Isti status u Zakonu treba da imaju oba organa Agencije, Savjet i direktor.** Ako se Zakonom propisuju uslovi za izbor članova Savjeta i za prestanak njihovog mandata, onda treba ovim aktom propisati proceduru za razrješenje direktora.

Član 2i

Član 48, stav 2, mijenja se i glasi:

“AVM uslugom se ne smije podsticati **na otvoren ili prikriven način**, omogućavati podsticanje ili širiti **nasilje**, mržnja ili diskriminacija po osnovu rase, etničke pripadnosti, boje kože, pola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog porijekla, imovnog stanja, **osuđivanosti**, članstva u sindikatu, obrazovanja, društvenog položaja, bračnog ili porodičnog statusa, starosne dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog nasljeđa, rodnog identiteta ili polne orijentacije **i drugih stvarnih, odnosno pretpostavljenih ličnih svojstava.**”

Obrazloženje Amandmana 2i

Po ugledu na Zakon o elektronskim medijima RS⁴ predlaže se dopuna kojom se zabranjuje podsticanje na mržnju, nasilje i diskriminaciju i na prikriven način, uvodi se lično svojstvo - osuđivanost, i propisuje se mogućnost da se navedeno ponašanje zabranjuje i na osnovu drugih stvarnih ili pretpostavljenih svojstava koja trenutno nijesu navedena.

---

⁴ Zakon o elektronskim medijima Republike Srbije, član 51.

- **Prijedlog Amandmana 3**

Član 3 Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama zakona o elektronskim medijima mijenja se i glasi:

Član 54 stav 1 mijenja se i glasi:

„(1) Imalac odobrenja za emitovanje može biti pravno ili fizičko lice koje je registrovano kod nadležnog organa za obavljanje djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog ili televizijskog programa **i koje u programskoj osnovi predviđa proizvodnju najmanje 25% sopstvenog programskog sadržaja u skladu sa članom 65 ovog zakona.**

(2) Za obavljanje djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa, pored uslova propisanih članom 4 stav 1 ovog zakona, pružalac AVM usluge mora ispunjavati posebne tehničke, prostorne i kadrovske uslove.

(3) Provjera ispunjenosti uslova iz stava 2 ovog člana sprovodi se u okviru redovnog inspeksijskog nadzora, nakon izdavanja odobrenja za emitovanje.

(4) Bliže uslove iz stava 2 ovog člana propisuje Savjet.“

Obrazloženje Amandmana 3

Uvođenjem minimalnog procenta sopstvene produkcije osigurava se da odobrenje za emitovanje mogu imati samo održivi pružaoci AVM koji mogu dati doprinos boljem informisanju građana i ostvarenju medijskog pluralizma. Ovim se takođe sprečava nelojalna konkurencija i mogućnost da mediji koji skoro da i nemaju sopstveni proizvod, zaposlene, ostvaruju prihode od marketinga zahvaljujući sadržajima lošeg kvaliteta.

Ovaj zahtjev je opravdan tim prije **jer se članom 59 stav 4 propisuje** : “Emiter je dužan **da najmanje 10% ukupnog nedjeljnog programa posveti objavljivanju vijesti I informacija iz zone pokrivanja.**”

Ukoliko emiteri već na osnovu aktuelnog Zakona imaju obavezu koja se odnosi na proizvodnju sopstvenog informativnog programa, nema prepreke da se uvede obaveza da proizvode još dodatnih 15% sadržaja kojima se zadovoljava javni interes.

- **Prijedlog Amandmana 4**

Iza člana 3 Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama zakona o elektronskim medijima dodaje se novi član 4 koji glasi:

Član 4

“Član 65 mijenja se i glasi:

“(1) Sopstvenom produkcijom smatraju se informativne, kulturno-umjetničke, muzičke, sportske i druge emisije, kao i drugi izvorno proizvedeni programski sadržaji čiji je proizvođač emiter ili su proizvedeni po njegovoj narudžbi i za njegov račun.

(2) U sopstvenu produkciju ubrajaju se premijere i prve reprize.

(3) Repriziranje radijskih ili televizijskih programskih sadržaja mora biti jasno označeno.

(4) Oglasi i telešoping ne smatraju se programskim sadržajima nastalim u sopstvenoj produkciji.

(5) Emiter je obavezan da dostavi na zahtjev nadležnog organa Agencije a najdalje tromjesečno dokaze o sopstvenoj produkciji podnošenjem ugovora o licenci, otkupu formata, bilateralnoj i multilateralnoj koprodukciji kao Istavljanjem na uvid podataka o izvršenju finansijskih obaveza emitera u tim poslovima.

(6) Emiteru koji ne dostavi u propisanom roku valjane dokaze o sopstvenoj produkciji i koprodukciji oduzeće se odobrenje za emitovanje;

(7) Bliže uslove za određivanje programskih sadržaja koji se smatraju sopstvenom produkcijom propisuje Savjet.”

Obrazloženje Amandmana 4

Predloženim novim stavovima 5 i 6 se precizira obaveza periodičnog dostavljanja dokumentacije kojom se dokazuje sopstvena produkcija i koprodukcija. Nedostavljanje valjane dokumentacije odnosno nedostavljanje dokumentacije u propisanom roku ili po zahtjvu nadležnog organa Agencije povlači gubljenje odobrenja za emitovanje. Ovim se uvodi veća disciplina u emitovanje programskih sadržaja i smanjuje stepen nelojalne konkurencije. Agencija u skladu sa članom 138 vrši nadzor nad primjenom Zakona a emiteri su dužni da dostave svu traženu dokumentaciju.

• Prijedlog Amandmana 5

Član 7 Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama zakona o elektronskim medijima mijenja se i glasi:

U članu 76 stav 4 mijenja se i glasi:

„(4) Međusobna prava i obaveze Skupštine, Vlade, jedinica lokalne samouprave i

javnih emitera u vezi sa korišćenjem budžetskih sredstava iz st. 1, 2 i 3 ovog člana uređuju se zakonom, odlukom skupštine opštine ili ugovorom ukoliko ne postoje zakon odnosno odluka skupštine opštine kojim se uređuju međusobna prava i obaveze.

Stav 5 mijenja se i glasi:

(5)Način i uslovi obezbjeđivanja sredstava iz st. 1, 2 i 3 ovog člana ne smiju uticati na uredničku nezavisnost i samostalnost javnog emitera.“

Obrazloženje Amandmana 5:

Potrebno je proširiti opseg pravnih akata kojim se mogu uređivati međusobni odnosi Skupštine, Vlade, jedinica lokalne samouprave i javnih emitera u vezi sa korišćenjem budžetskih sredstava jer je upitno zašto bi se samo ugovorom regulisali odnosi po ovom pitanju. Usklađivanje Zakona o elektronskim medijima sa obavezom iz Saopštenja Evropske komisije o primjeni pravila državne pomoći za javne radio-difuzne usluge (2009/C 257/1) podrazumijeva izričito regulisanje odnosa putem ugovora. Saopštenje Evropske komisije predviđa postojanje akta o povjeravanju vršenja javnih usluga, uvođenje novih usluga na tržište, vođenje odvojenog računovodstva kao i unakrsno subvencioniranje. Ukoliko se posebnim zakonom reguliše odnos javnog servisa koji pokriva cijelu teritoriju Crne Gore (Zakon o javnim radio-difuznim servisima Crne Gore) a posebnim odlukama skupština opština odnos skupština opštine (kao osnivača) sa lokalnim javnim emiterima, onda nije neophodno postojanje ugovora koji ima puno nedorečenosti.

Zakonom ili odlukom skupštine opštine je moguće navesti programske obaveze koje javni emiter treba da proizvodi za sredstva koja se iz budžeta izdvajaju za njegovo finansiranje kao i visina tih sredstava. Zakonom ili odlukom skupštine opštine treba previdjeti i sprovođenje javne rasprave kako bi se građanima omogućilo da ocijene da li programske obaveze predložene od strane javnog emitera zadovoljavaju zakonom definisane kriterijume.

Za određivanje programskog plana zadužen je Savjet RTCG ili savjeti lokalnih javnih emitera I bilo kakovo uspostavljanje ugovornog odnosa sa Vladom ili lokalnim upravama može uticati na nezavisnost javnih emitera. Takođe, u samom Nacrtu Zakona koji je predložilo Ministarstvo kulture nema objašnjenja situacije u kojoj ne dođe do usaglašavanja dvije ugovorne strane. Koji programsko-produkcionni plan se primjenjuje u toj mogućoj situaciji I da li je I dalje osigurano finansiranje javnih emitera ili će možda Vlada odnosno lokalna uprava da stopira uplatu sredstava javnim emiterima ukoliko ne private njihovo viđenje koncepcije programa. U Nacrtu Zakona koji je predložilo Ministarstvo kulture nema mjere odnosno sankcije za neispunjenje ugovora tj što će se desiti ukoliko RTCG ili javni lokalni emiteri ne proizvedu onoliko programa koliko su obećali planom za iznos

sredstava koji im je uplaćen? Sve prethodno izneseno upućuje da je najbolje odnos javnih emitera I države odnosno lokalnih samouprava regulisati Zakonom odnosno odlukama skupštine opštine a ne ugovorom.

- **Prijedlog Amandmana 6**

Član 8 Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama zakona o elektronskim medijima mijenja se i glasi:

Poslije člana 76 dodaje se tri nova član 76a, 76b, 76c koja glase:

Član 76a

Javne usluge iz člana 74 ovog Zakona koje se odnose na nacionalnog javnog emitera, kao i visina sredstava i izvori za njihovo finansiranje, utvrđuju se zakonom.

Javne usluge iz člana 74 ovog Zakona koje se odnose na lokalne javne emitere, kao i visina sredstava i izvori za njihovo finansiranje, utvrđuju se odlukom skupštine opštine.

Iznos sredstava za pružanje javnih usluga utvrđen zakonom, odlukom skupštine opštine ili ugovorom, ne smije prelaziti neto troškove neophodne za pružanje tih usluga, uzimajući u obzir druge direktne ili indirektno prihode koji proizilaze iz pružanja tih usluga. Pri utvrđivanju neto troškova pružanja javnih usluga uzima se u obzir neto korist svih komercijalnih audiovizuelnih usluga vezanih uz te usluge.

Javni emiter je dužan da na osnovu zakona, odluke skupštine opštine ili ugovora izradi i donese svake godine, a najkasnije do 31. decembra tekuće za sljedeću godinu, program rada i finansijski plan, kojima će se utvrditi aktivnosti i programske obaveze, kao i potrebna finansijska sredstva za njihovu realizaciju.

Član 76b

Javni emiter može da uvodi značajno nove audiovizuelne usluge na novim platformama za distribuciju, koje su namijenjene široj javnosti, pod uslovom da iste zadovoljavaju demokratske, socijalne i kulturne potrebe društva i ne dovode do neproporcionalnih posljedica na tržištu koje nijesu nužne za ispunjavanje funkcije javne usluge.

Značajno novom audiovizuelnom uslugom, u smislu stava 1 ovog člana, smatra se usluga koja se prvi put pruža i bitno se razlikuje od usluga koje pruža, kao i usluga koja je u velikoj mjeri izmijenjena u pogledu njenog sadržaja, tehničke pripremljenosti, pristupa i ciljne grupe kojoj je namijenjena.

Prijedlog za uvođenje značajno nove audiovizuelne usluge ili više takvih usluga mora da sadrži tačan opis usluga i opravdanost njihovog uvođenja, ciljnu grupu na koju se usluge odnose, troškove vršenja usluga i ocjenu mogućih uticaja na konkurentnost na tržištu.

O uvođenju značajno nove audiovizuelne usluge ili više takvih usluga odlučuje Savjet javnog emitera koji je dužan da utvrdi izvore finansiranja značajno nove usluge, odnosno predloži osnivaču izmjenu postojećeg Ugovora, po procedurama predviđenim za njegovo zaključivanje.

Savjet javnog emitera dužan je da prije uvođenja značajno novih audiovizuelnih usluga sprovede javni test vrijednosti, odnosno napravi analizu ispunjenosti kriterijuma: uticaj nove audiovizuelne usluge na tržište; finansijski aspekt uvođenja nove audiovizuelne usluge; u kojoj mjeri nova usluga utiče na javnog emitera i trajanje nove usluge.

Savjet javnog emitera dužan je da prije uvođenja značajno novih audiovizuelnih usluga pribavi mišljenje nezavisnog regulatora za oblast elektronskih medija o uticaju značajno novih usluga na tržište elektronskih medija.“

Član 76c

Javni emiter je dužan da vodi odvojeno računovodstvo za pružanje javnih usluga od obavljanja komercijalnih audio ili audiovizuelnih usluga.

Javni emiter ne smije da koristi sredstva iz budžeta Crne Gore odnosno budžeta lokalne samouprave za finansiranje komercijalnih audiovizuelnih usluga (unakrsno subvencioniranje).

Ukoliko javni emiter postupi suprotno stavu 2 ovog člana, Savjet javnog emitera će naložiti povraćaj nezakonito utrošenih sredstava i njihovo isključivo korišćenje za obavljanje djelatnosti pružanja javnih usluga u skladu sa ovim zakonom.

Povraćaj nezakonito utrošenih sredstava nacionalnog javnog emitera obavlja se uplatom na račun budžeta Crne Gore, a povraćaj nezakonito utrošenih sredstava lokalnog javnog emitera na račun budžeta lokalne samouprave.

Sredstva koja se ne utroše za djelatnost pružanja javnih usluga, u skladu sa zakonom, odluko skupštine opštine ili ugovorom iz člana 76a ovog zakona, a prelaze iznos od 10% uplaćuju se na račun budžeta Crne Gore odnosno budžeta lokalne samouprave.”

Obrazloženje Amandmana 6:

Ovim amandmanom se predviđa niz mjera kojima su regulisani način korišćenja sredstava iz budžeta odnosno zabrana korišćenja javnih sredstava za komercijalne sadržaje (unakrsno subvencioniranje), vođenje posebnog (odvojenog) računovodstva i povraćaj sredstava ukoliko eventualno ne budu utrošena za proizvodnju sadržaja od javnog interesa. Obaveza regulisanja ovih pitanja je prizilazi iz Saopštenja Evropske komisije o primjeni pravila državne pomoći za javne radio-difuzne usluge (2009/C 257/1). Ovim predlozima se u punoj mjeri poštuje Saopštenje Evropske komisije ali se ne stvara obaveza da se ova pitanja isključivo regulišu ugovorom kao jedinin oblikom za uređenje međusobnih prava i obaveza javnih emitera i njihovih osnivača.

• Prijedlog Amandmana 7

Iza člana 9 Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama zakona o elektronskim medijima dodaje se novi član 9a koji glasi:

Član 9a

Član 85, st.3, tač.2 mijenja se i glasi:

“Promovisanje mržnje ili diskriminacije po osnovu pola, rase, nacionalne pripadnosti, vjere ili uvjerenja, invalidnosti, godina starosti ili seksualne orijentacije;

Obrazloženje Amandmana 18

Ovom dopunom se kao *zabranjena aktivnost u vezi sa pružanjem komercijalnih audiovizuelnih komunikacija*, pored zabrane promovisanja diskriminacije propisuje i zabrana promovisanja jezika ili govora mržnje, koje predstavlja poseban oblik izražavanja ili komunikacije kojim se neko lice ili grupa omalovažava ili protiv kojih se se podstiču nasilje, predrasude i osuda okoline.

- **Prijedlog Amandmana 8**

Član 11 Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama zakona o elektronskim medijima se mijenja i glasi:

“Član 102 Zakona mijenja se i glasi:

(1) “Agencija izdaje odobrenje za emitovanje na osnovu zahtjeva koji podnosi:

1) pravno ili fizičko lice koje je registrovano kod nadležnog organa za obavljanje djelatnosti emitovanja radijskog ili televizijskog programa i koje namjerava da za emitovanje tog programa koristi elektronske komunikacione mreže bez upotrebe radio-difuznih frekvencija;

2) javni emiter.

(2) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se sljedeća dokumentacija:

1) važeći dokaz o upisu u registar nadležnog organa za obavljanje djelatnosti emitovanja radijskog ili televizijskog programa;

2) ovjerena kopija osnivačkog akta i statuta;

3) šematski prikaz organizacije i sistematizacije poslova kojom podnosilac prijave namjerava da

obezbijedi tehničke i programske zahtjeve za proizvodnju i emitovanje programa;

4) programska osnova sa podacima o obimu i strukturi programskih sadržaja (raznovrsnost, učešće sopstvene proizvodnje, evropskih audiovizuelnih radova, nezavisne produkcije) i identifikacionim znakom;

5) dokaz da se pred nadležnim sudom ne vodi postupak protiv pravnog lica podnosioca prijave, odnosno protiv odgovornog lica podnosioca prijave za djelo zloupotrebe službenih ovlašćenja ili krivičnih djela u privredi ili za djela za koja je zapriječena kazna zatvora;

6) projekat studijske tehnike.

(3) Dokumentacija koja se odnosi na tačke 1 do 5 iz stava 2 ovog člana, objavljuje se na web sajtu Agencije.

(4) O zahtjevu za dodjelu prava na emitovanje iz st. 1 i 2 ovog člana odlučuje direktor Agencije rješenjem koje donosi u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

(5) Protiv rješenja iz stava 4 ovog člana dozvoljena je žalba Savjetu, u roku od 15 dana od dana

dostavljanja rješenja.

(6) O žalbi iz stava 5 ovog člana odlučuje Savjet rješenjem, u roku od 15 dana od dana prijema žalbe.

(7) Rješenje Savjeta iz stava 6 ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Obrazloženje Amandmana 8

Novina koja se uvodi ovim amandmanom u odnosu na aktuelno zakonsko rješenje odnosi se na **novi stav 3** kojim se stvara obaveza da se kompletna dokumentacija koju podnosi zainteresovano lice objavi na web sajtu Agencije za elektronske medije jer će ukupna javnost tako moći da vidi što je podnosilac zahtjeva obećao u smislu sopstvene produkcije, sadržaja programa kao i druge formalne podatke. Izuzeće od objavljivanja dostavljenje neophodne dokumentacije odnosi se na projekat studijske tehnike koji ne treba da se objavi jer predstavlja autorsko djelo.

• Prijedlog Amandmana 9

Iza člana 11 Nacrta o izmjenama i dopunama zakona o elektronskim medijima dodaju se novi članovi 11a, 11b i 11c koji glase:

Član 11a

“Član 104 Zakona mijenja se i glasi:

(1) Odobrenje za emitovanje obavezno sadrži podatke o:

- 1) imaću odobrenja;
- 2) nazivu radijskog ili televizijskog programa;
- 3) strukturi programa i drugim programskim obavezama u skladu sa podnesenom prijavom na javni konkurs ili zahtjevom za izdavanje odobrenja;
- 4) vrsti elektronskih komunikacionih mreža za distribuciju radijskog i/ili televizijskog programa;
- 5) dodijeljenim radio-difuznim frekvencijama na osnovu javnog konkursa, kada se za pružanje AVM usluge radijskih i/ili televizijskih programa koriste analogni radio-difuzni sistemi;
- 6) pristupu ponuđača AVM usluga prenosnim kapacitetima zasebnih radijskih ili televizijskih programa unutar multipleksa, kada se za pružanje AVM usluge radijskih i/ili televizijskih programa koriste digitalni radio-difuzni sistemi;

- 7) identifikacionom znaku radijskog ili televizijskog programa;
  - 8) rok za otpočinjanje emitovanja;
  - 9) periodu važenja odobrenja;
  - 10) visini naknada i uslovima plaćanja;
  - 11) drugim pravima i obavezama imaoća odobrenja.
- (2) Odobrenje za emitovanje se ne može, privremeno ili trajno, ustupati, iznajmljivati ili na drugi način prenijeti, bez saglasnosti Savjeta.
- (3) Odobrenje za emitovanje za pružaoce AVM usluge objavljuje se u cjelosti na web sajtu Agencije u roku od 8 dana od njegovog izdavanja.”**

Obrazloženje Amandmana 9 (Član 11a)

Novina koja se uvodi ovim amandmanom u odnosu na aktuelno zakonsko rješenje odnosi se na **novi stav 3 kojim se stvara obaveza da se Odobrenje za emitovanje u cjelosti objavi na web sajtu** Agencije (što je bila praksa i do sada). Odobrenja za sve pružaoce AVM usluga a koja se trenutno nalaze na web sajtu Agencije **ne sadrže sve obavezne podatke** koji se na osnovu Zakona moraju sadržati u ovom aktu. U aktuelnim odobrenjima za emitovanje nema podataka o strukturi programa i drugim programskim obavezama u skladu sa podnesenom prijavom na javni konkurs ili zahtjevom za izdavanje odobrenja. Time se otvara prostor za manipulacije jer zainteresovana javnost ne zna što su obaveze emitera. Kad javnost nema uvid u ove podatke moguće je da se, na osnovu javnog konkursa, prijavi emiter koji obeća značajan procenat sopstvene produkcije, a što mu na konkursu osigura bodove i dobijanje odobrenja, a da kasnije ne poštuje odobrenje ne trpeći nikakve sankcije zbog toga.

Član 11b

“U članu 105, dodaju se stav 2 i 3 koji glase:

Zabranjeno je programsko favorizovanje ili diskriminacija legalnih političkih partija, organizacija ili njihovih funkcionera.

Zabranjeno je političku propagandu maskirati bilo kojom vrstom programa, naročito informativnog ili programa političkih aktuelnosti.”

Obrazloženje Amandmana 11b

Iako je važećim članom propisano da emiter ne može biti politička stranka, organizacija ili koalicija, kao i pravno lice čiji je osnivač politička stranka, organizacija ili koalicija, njime se ne garantuje da emiter neće favorizovati ili diskriminisati određenu političku partiju, organizaciju ili njihovog funkcionera ili propagirati određenu političku partiju, djelovanje ili stav kroz informativni ili drugi

program. Slično rješenje propisano je Opštim obavezujućim uputstvom o ponašanju emitera Republike Srbije.⁵

Član 11c

“Član 110 Zakona mijenja se i glasi:

(1) Direktor Agencije će rješenjem oduzeti odobrenje za emitovanje, ako:

- 1) emiter u skladu sa odobrenjem ne uplaćuje naknadu;
  - 2) emiter u naloženom roku ne otkloni nedostatke koji se odnose na nedozvoljenu medijsku koncentraciju;
  - 3) je emiteru zbog kršenja ovog zakona dva puta uzastopno izrečena mjera privremenog oduzimanja odobrenja;
  - 4) je emiter prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje odobrenja iznio netačne podatke ili je propustio da iznese podatke koji su od značaja za odlučivanje;
  - 5) emiter nije otpočeo da emituje program u odobrenjem određenom roku;
  - 6) u roku od 30 dana od dana izdavanja odobrenja emiter nije dostavio na uvid ugovor sa operatorom bar jedne elektronske komunikacione mreže;
  - 7) emiter iz neopravdanih razloga, duže od 10 dana neprekidno ili 15 dana sa prekidima u toku kalendarske godine, prekine emitovanje programa;
  - 8) je regulatorni organ za elektronske komunikacije emiteru oduzeo odobrenje za korišćenje radiodifuzne frekvencije, ukoliko su zemaljski radio-difuzni sistemi bili jedina mreža elektro-nskih komunikacija za emitovanje radijskog ili televizijskog programa;
  - 9) emiter ne realizuje strukturu programa i druge programske obaveze u skladu sa podnesenom prijavom na javni konkurs ili zahtjevom za izdavanje odobrenja;**
  - 10) Emiter ne dostavi valjane dokaze o sopstvenoj produkciji i koprodukciji u skladu sa propisanim rokovima;**
  - 11) u drugim slučajevima utvrđenim ovim zakonom.
- (2) Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana dozvoljena je žalba Savjetu, u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

---

⁵ Opšte obavezujuće uputstvo o ponašanju emitera – (Sl. glasnik RS", br. 63/2007, 60/2014 i 25/2015) - II OPŠTA OBAVEZUJUĆA UPUTSTVA – 4. Zabrana partijske pripadnosti

(3) Savjet je dužan da rješenjem odluči po žalbi iz stava 2 ovog člana u roku od 15 dana od dana prijema žalbe.

(4) Rješenje iz stava 3 ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Obrazloženje Amandmana 9 (Član 11b)

Ovim amandmanom se u stavu 1 uvodi nova tačka 9 kojom se obavezuje Direktor Agencije da oduzme odobrenje za emitovanje ukoliko se emiter ne pridržava odobrenja za emitovanje tj. ukoliko ne realizuje programske obaveze u skladu sa podnesenom prijavom na javni konkurs ili zahtjevom za izdavanje odobrenja. Ukoliko emiter ne proizvodi onu količinu programa koju je obećao na javnom konkursu gubi odobrenje za emitovanje. Ovo će natjerati emitere da pažljivo predlažu sopstvenu produkciju ali i druge sadržaje a Agenciji omogućiti da, cijeneći javni interes, odobrenja daje zaista onim emiterima koji mogu doprinijeti medijskom pluralizmu. Emiteri mogu tokom vremena, a usled finansijskih problema, doći u poziciju da ne mogu poštovati odobrenje za emitovanje ali im Zakon u članu 58 daje mogućnost da se obrate Agenciji (tj. Savjetu) sa zahtjevom za promjenu strukture programa.

• Prijedlog Amandmana 10

Član 12 Nacrta o izmjenama i dopunama zakona o elektronskim medijima mijenja se i glasi:

“Član 136 mijenja se i glasi:

Za potrebe podsticanja medijskog pluralizma osniva se Fond za podsticanje medijskog pluralizma (u daljem tekstu Fond).

Sredstva za finansiranje Fonda i podsticanje medijskog pluralizma obezbjeđuju se:

- 1) od nadoknade koju plaćaju pružaoci AVM usluga na zahtjev u visini od 0,40 eurocenti mjesečno za svakog korisnika prijavljenog na dan 31. decembra prethodne godine.“
- 2) Iz budžeta Crne Gore izdvajaju se sredstva za Fond **u visini od 0,005% BDP** (bruto društvenog proizvoda) a koja se koriste za podršku proizvodnji sadržaja kojim se zadovoljava javni interes u različitim oblastima.

Oblastima iz stava 1 ovog člana smatraju se sadržaji koji se odnose na: socijalnu i zdravstvenu zaštitu, smanjenje siromaštva, zaštitu lica sa invaliditetom, društvenu brigu o djeci i mladima, pomoć starijim licima, zaštita i promovisanje ljudskih i manjinskih prava, vladavina prava, razvoj civilnog društva i volonterizma, evroatlantske i evropske integracije Crne Gore, institucionalno i vaninstitucionalno obrazovanje, nauka, umjetnost, kultura, zaštita životne sredine, poljoprivreda i ruralni razvoj, zaštita potrošača, rodna ravnopravnost, borba protiv korupcije i organizovanog kriminala, borba protiv bolesti zavisnosti, kao i druge oblasti od javnog interesa utvrđene posebnim zakonom.

Prioritetne oblasti javnog interesa za svaku godinu utvrđuje Savjet Agencije.

Projekat, u smislu ovog zakona, predstavlja skup aktivnosti u oblastima iz stava 2 ovog člana koji se realizuju u periodu koji nije duži od jedne godine.

Korisnici sredstava Fonda su nacionalni, regionalni i lokalni komercijalni elektronski emiteri koji djelatnost proizvodnje i emitovanja obavljaju u skladu sa članom 71 ovog zakona, koji imaju odobrenje za rad izdato od Agencije i koji imaju u ukupnom programu preko 25% sopstvene produkcije.

Sredstva Fonda u iznosu od 80% ukupnih sredstava raspodjeljuju se za projekte emitera televizijskog programa a 20% sredstava se opredjeljuje za projekte radio emitera.

Sredstva Fonda raspodjeljuju se na osnovu javnog konkursa koji objavljuje Agencija na svojoj internet stranici i u svim dnevnim novinama koje se štampaju i distribuiraju u Crnoj Gori najkasnije do kraja januara za tekuću godinu.

Emiter može konkurisati samo sa jednim projektom na jednom konkursu.

Sredstva se dodjeljuju na osnovu odluke Savjeta a na prijedlog samostalnih procjenjivača prijedloga projekata.

Samostalni procjenjivači prijedloga projekata su lica koja nisu zaposlena u Agenciji i koja se biraju putem javnog konkursa na osnovu iskustva u pisanju i realizaciji projekata i radu medija.

Odluka o raspodjeli sredstava iz ovog člana objavljuje se na internet stranici Agencije i u svim dnevnim novinama koje se štampaju i distribuiraju u Crnoj Gori.

Savjet zaključuje sa medijima ugovor o načinu korišćenja sredstava, izvještavanju i nadzoru nad realizacijom projekta za koji su dodijeljena sredstva, u roku od 30 dana od dana objavljivanja odluke iz stava 9 ovog člana.

Kontrolu namjenskog korišćenja sredstava dodijeljenih medijima vrše eksterni revizori, koje angažuje Savjet Agencije.

Proces utvrđivanja prioriteta, prijavljivanja uključujući i obrasce prijave, bliže kriterijume za ocjenu projekata, donošenje odluke i druga pitanja od značaja za funkcionisanje Fonda, uređuje Savjet posebnim opštim aktom.”

Obrazloženje Amandmana 10

Ovim amandmanom se uređuju korsnici, oblasti od javnog interesa i postupak raspodjele sredstava iz Fonda za podsticanje medijskog pluralizma. Sredstva iz Fonda mogu koristiti elektronski mediji koji imaju odbrenje za rad koje izdaje Agencija, koji pokrivaju određenu lokalnu, regionalnu teritoriju ili djeluju na teritoriji države i koji imaju značajnu sopstvenu produkciju (**iznad 25% u ukupnoj produkciji**). Ovim se osigurava da elektronski mediji koji zaista proizvode program u Crnoj Gori dobiju mogućnost unapređenja svojih sadržaja u korist ostvarivanja boljeg informisanja javnosti. Savjet AEM donosi konačnu odluku o raspodjeli sredstava ali na osnovu prijedloga nezavisnih eksperata koji neće moći da budu ignorisani. Ovaj model se koristi u EU prilikom ocjenjivanja prijedloga projekata i definisam je pravilima o finansiranju Evropske komisije. Utvrđuje se i obaveza donošenja podzakonskog akta kojim se bliže uređuje procedura raspodjele. Ovaj predlog podrazumijeva da se Fond finansira od nadoknade koju plaćaju pružaoci AVM usluga na zahtjev (kablovski operateri), koji ukupno imaju oko 170000 korisnika što u predloženom procentu treba da osigura oko 800,000 eura godišnje. Iz drugog izvora, budžeta Crne Gore uz fiksno izdvajanje od 0,005% BDP, moguće je osigurati oko 200,000 eura na godišnjem nivou. Ovaj iznos neće u značajnijem obimu opteretiti budžet Crne Gore a iznos može značajno pomoći bolje informisanje građana o pitanjima od javnog interesa.

- **Prijedlog Amandmana 11**

Iza člana 12 Nacrta Zakona o elektronskim medijima dodaje se novi član 12a koji glasi:

Član 12a

“Član 137 mijenja se i glasi:

(1) Raspodjela sredstava iz ovog zakona sprovodi se na osnovu sljedećih osnovnih kriterijuma:

- 1) doprinos ostvarivanju javnog interesa u određenoj oblasti;
- 2) pokrivenost teritorije signalom emitera;
- 3) kvalitet predloženog projekta;
- 4) kadrovski i tehnički kapaciteti medija u odnosu na predloženi projekat
- 5) ukupan broj zaposlenih

(2) Sredstva iz člana 136 ovog zakona ne mogu se dodjeljivati za:

- 1) reemitovanje programa drugih stanica;
- 2) kupljene programe;
- 3) reprizirane programe iz sopstvene produkcije;
- 4) programe iz sopstvene produkcije za koje su emiteri obezbjedili pokrivanje troškova iz sopstvenih prihoda, donacija, sponzorstava ili grantova od strane domaćih i stranih institucija;

(3) Pravo učešća na konkursu nemaju mediji koji se već finansiraju iz javnih fondova ili budžeta države i opština

(4) Pravo učešća na konkursu nemaju emiteri koja su u prethodnom periodu dobili sredstva namijenjena projektnom sufinansiranju iz javnih fondova, a nisu u propisanoj formi i roku podnijeli narativni i finansijski izveštaj.”

Obrazloženje Amandmana 11

Ovim amandmanom se utvrđuju i osnovni kriterijumi za ocjenjivanje kvaliteta projekata kao i sadržaji koji se ne mogu finansirati iz ovog fonda.

- **Prijedlog Amandmana 12**

Iza člana 15 Nacrta Zakona o elektronskim medijima dodaju se dva nova člana 15a i 15b koji glase:

Član 15a

“Član 142 mijenja se i glasi:

“Odobrenje za pružanje AVM usluge će privremeno, u trajanju do 30 dana, biti oduzeto ukoliko pružalac AVM usluge:

- 1) nije započeo sa pružanjem usluge u propisanom roku;
- 2) ne postupi saglasno nalogu Agencije po pitanjima usklađivanja svog statusa sa odredbama ovog zakona koje se odnose na nedozvoljenu medijsku koncentraciju;
- 3) i poslije izricanja mjera upozorenja i novčane kazne krši odredbe o programskim standardima predviđenim ovim zakonom;
- 4) i poslije izricanja mjera upozorenja ne izmiri obavezu plaćanja godišnje naknade za odobrenje;
- 5) u svojstvu neprofitnog emitera promijeni svoj status ili ako emituje komercijalne audiovizuelne komunikacije suprotno ovom zakonu
- 6) **i poslije izricanja mjera upozorenja ne realizuje strukturu programa i druge programske obaveze u skladu sa podnesenom prijavom na javni konkurs ili zahtjevom za izdavanje odobrenja**

(2) Pružaocu AVM usluge kome je prethodno dva puta izrečena mjera privremenog oduzimanja odobrenja, trajno se oduzima odobrenje.”

Obrazloženje Amandmana 12 (Član 15a)

U ovom članu se vrši dopuna razloga za oduzimanje odobrenja (**nova tačka 6 u stavu 1**) i vrši se usklađivanje sa obavezom direktor Agencije iz člana 110 ovog zakona i slučajevima kada se oduzima odobrenje za rad. Ukoliko emitter ignoriše upozorenja Agencije i ne pridržava se zakonom utvrđenih obaveza, moguće je trajno gubljenje odobrenja za emitovanje.

Član 15b

“U članu 157 dodaje se novi stav 2 koji glasi:

Akt kojim se utvrđuje metodologija i procedura za istraživanje javnog mnjenja iz člana 12 stav 2 ovog Zakona donijeće se u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona.”

Obrazloženje Amandmana 12 (Član 15b)

Ovim prijedlogom se utvrđuje rok za izradu akta kojim se utvrđuje metodologija i procedura za istraživanje javnog mnjenja koje se odnosi na povjerenje gledalaca i slušalaca, gledanost/slušnost elektronskih medija. Takođe, ovim prijedlogom se vrši usaglašavanje sa predloženim amandmanom na član 12 Zakona.

Stav obrađivača: Kada je riječ o predlogu amandmana 1 koji se odnosi na dopunu definicije prikrivenog oglašavanja, želimo podsjetiti da je predlog u skladu sa definicijom iz člana 1 Direktive 2010/13/EU o usklađivanju određenih odredbi utvrđenih zakonima, propisima ili upravnim radnjama u državama članicama o pružanju audiovizuelnih medijskih usluga (glava I Definicije, član 1) i obrađivač cijeni značajnim prihvatanje navedenog predloga iz ugla usaglašavanja Zakona o elektronskim medijima sa Direktivom o audiovizuelnim medijskim uslugama iz 2010.godine.

Kada je riječ o predlogu amandmana 2 u dijelu koji se odnosi na dopunu člana 48 Zakona o elektronskim medijima (član koji se odnosi na zabrane), obrađivač smatra značajnim prihvatanje predložene izmjene uz ocjenu da je navedeni predlog u duhu standarda sadržanih u Direktivi 2010/13/EU o usklađivanju određenih odredbi utvrđenih zakonima, propisima ili upravnim radnjama u državama članicama o pružanju audiovizuelnih medijskih usluga.

Povodom predlog amandmana 3 i 4 (obrazloženje važi i za predloge amandmana 2,8,9 i 12), želimo ukazati da u toku rada Radne grupe nije postojala saglasnost svih članova za razmatranje pitanja koja izlaze iz okvira zadatka Radne grupe (Agencije za elektronske medije kao nezavisnog regulatora za oblast elektronskih medija i Udruženja nezavisnih elektronskih medija), pa je obrađivač cijenio da bi Radna grupa trebalo da se zadrži isključivo kod zadatka koji je definisan aktom o osnivanju Radne grupe (rješenjem Ministarstva kulture br.01-909 od 4.03.2015.godine), a koji se, da podsjetimo, odnosi na usaglašavanje zakonskog teksta sa Direktivom o AVM uslugama iz 2010.godine i implementaciju pravila o državnoj pomoći za javne radiodifuzne usluge.

U kontekstu Predloga amandmana 5 i 6 želimo podsjetiti da je Nacrt zakona usaglašen sa Saopštenjem Komisije o primjeni pravila o državnoj pomoći za javne radiodifuzne usluge (2009/C 257/01), uz dodatnu napomenu da su pravila državne pomoći implementirana po ugledu na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim radio-difuznim servisima Crne Gore koji je dobio pozitivnu ocjenu Evropske komisije u kontekstu usaglašenosti sa predmetnim standardima. Dodatno, predložena rješenja u Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskim medijima pozitivno su ocijenjena i od strane Komisije za kontrolu državne pomoći (mišljenje Komisije za kontrolu državne pomoći na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskim medijima – mišljenje br. 01-34/1 od 2.juna 2015.godine).

Imajući u vidu da je predlog amandmana 7 u duhu standarda sadržanih u Direktivi 2010/13/EU o usklađivanju određenih odredbi utvrđenih zakonima, propisima ili upravnim radnjama u državama članicama o pružanju audiovizuelnih

medijskih usluga, obrađivač zakona cijeni značajnim prihvatanje navedenog predloga.

Kada je riječ o amandmanu 10, obrađivač je zatražio mišljenje Ministarstva finansija po pitanju obazbjeđivanja dodatnih budžetskih sredstava (pogledati i obrazloženje predloga za osnivanje Fonda za razvoj komercijalnih emitera) i tom prilikom smo dobili odgovor da je *„članom 22 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti definisan limit potrošnje, kao maksimalan nivo budžetske potrošnje koji je obavezujući za 2016.godinu i indikativan za 2017 i 2018.godinu.Smjernicama makroekonomske i fiskalne politike, koje usvaja Vlada Crne Gore, utvrđeni su limiti potrošnje za navedeni period, imajući u vidu fiskalnu politiku, kriterijume fiskalne odgovornosti, kao i očekivani trend kretanja budžetskih primitaka i izdataka. Isto tako, javne finansije u narednom periodu karakteriše nastavak fiskalnog prilagođavanja i racionalizacije budžetske potrošnje, Naime, budžet države dominantno karakteriše mandatorna potrošnja, odnosno izdaci za plate i penzije, tako da je u uslovima nastavka politike štednje neophodno uticati na smanjenje diskrecione potrošnje* (dopis Ministarstva finansija br. 03-5223/1 od 30.04.2015.godine). Obrađivač zakona cijeni da je osnivanjem Fonda za razvoj komercijalnih radijskih emitera u Zakonu o bezbjednosti saobraćaja na putevima („Sl.list CG“, br. 58/14), te, u tom kontekstu, usmjeravanjem sredstava iz člana 136 Zakona o elektronskim medijima na produkciju televizijskih komercijalnih emitera i neprofitnih emitera, u uslovima budžetske štednje, napravljen napor u cilju stvaranja povoljnijih uslova za finansijsku podršku produkcije komercijalnih emitera.

Kada je u pitanju predlog amandmana 11 koji se odnosi na definisanje kriterijuma za raspodjelu sredstava iz člana 136 zakona, želimo podsjetiti da je članom 136 Zakona o elektronskim medijima definisano da se *„iz dijela prihoda od igara na sreću obezbjeđuju sredstva u visini i na način koji se utvrđuje posebnim zakonom koji reguliše djelatnost igara na sreću.”* Stoga cijenimo da navedeni predlog treba da bude predmet razmatranja u okviru Zakona kojim se utvrđuje način raspodjele sredstava.

3.4. Komentari Prve televizije i Pink TV

Smatramo da se postojećim zakonskim rješenjem, ali i izmjenama koje se predlažu formalno-pravno (značajno) narušeno načelo 3 iz člana 3 Zakona o elektronskim medijima koje kaže da je država dužna da obezbedi "uravnotežen razvoj javnih i komercijalnih pružalaca AVM usluga".

Zato predlažemo sljedeće izmjene:

Formiranje fonda za finansiranje nezavisnih proizvođača, koje je propisano Zakonom.

Naime, članom 63 definisano je da "učešće audiovizuelnih djela nezavisnih proizvođača u godišnjem programu emitera televizijskog programa mora iznositi najmanje 10%".

Naš prijedlog: Prihvata se obaveza od 10% pod sljedećim uslovom: da se iz posebnog državnog fonda za finansiranje dijela nezavisnih proizvođača izdvoji godišnji iznos od XX (definisati iznos)eura po emiteru, koji bi iz tako dobijene sume plaćao naknadu nezavisnom proizvođaču.

Razlog: U Crnoj Gori ne postoji dovoljan broj kvalifikovanih i tehničko-produkciono stručnih, niti u tehničkom smislu opremljenih nezavisnih proizvođača, koji bi mogli da ispune produkciono-kreativne zahteve emitera u nivou koji Zakon predviđa. Stoga, ako ova odredba stoji, država treba da finansira **nezavisne proizvođače**, jer njihovo finansiranje od strane emitera ne može doprinijeti poboljšanju programskih sadržaja, niti imati pozitivan finansijski efekat.

Da se definiše koliko čega javni emiteri (mi pre svega mislimo na RTCG) treba da proizvedu za novac koji dobija od države.

Naš prijedlog: U članu 74 stav 1 definiše da su:

Javni emiteri dužni da pružaju javne usluge proizvodnje i emitovanja radijskih i/li televizijskih programa, sa sljedećim minimalnim obaveznim procentima učešća definisanim po svakoj od programskih kategorija na sljedeći način

a) informativnim X% učešća u godišnjem programu Javnog emitera

- b) kulturnim X% učešća u godišnjem programu Javnog emitera
- c) umjetničkim X% učešća u godišnjem programu Javnog emitera
- d) obrazovnim X% učešća u godišnjem programu Javnog emitera
- e) naučnim X% učešća u godišnjem programu Javnog emitera
- f) dječijim X% učešća u godišnjem programu Javnog emitera
- g) zabavnim X% učešća u godišnjem programu Javnog emitera

stav 2: preciznije definisanje sadržine programskih kategorija navedenih pod tačkama a)-g) iz stava 1 ovog člana, izvršiće se posebnim pravilnikom donijetim od strane AEM

stav 3: ukupni minimalni procenat učešća programa definisanog programskim kategorijama a)-g) iz stava 1 ovog člana iznosiće 90%

Razlog: Svrha javnog emitera ne treba da bude podizanje udjela u gledanosti, posebno ne podizanje udjela u gledanosti kupovinom inostranih programa naručenih od i za račun inostranih komercijalnih (ne javnih) emitera. **Dakle-ako država npr. pokriva 83 odsto svih troškova javnog emitera (mislimo da je to sada slučaj), onda on toliko treba i da proizvede u javnom interesu.**

Ograničavanje ili ukidanje komercijalne strane javnih servisa čije troškove pokriva država

Naš prijedlog: Član 74a: javni emiter ne može da obavlja komercijalne audio i audiovizuelne usluge

Razlog: Izuzetno malo medijsko tržište (daleko najmanje u Evropi) bez tendencije rasta, finansiranje javnog emitera od strane države, oslobađanje prostora komercijalnim emiterima za dalji razvoj i mogućnost proširivanje produkcijskih kapaciteta i kupovine/proizvodnjekvalitetnijeg programa za tržište CG.

Potpuno nejasan član 76c Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskim medijima

Naš prijedlog: Član 76c se briše

Član 76c

(Javni emiter može da uvodi značajno nove audiovizuelne usluge na novim platformama za distribuciju, koje su namijenjene široj javnosti, pod uslovom da iste zadovoljavaju demokratske, socijalne i kulturne potrebe društva i ne dovode do neproporcijalnih posljedica na tržištu koje nijesu nužne za ispunjavanje funkcije javne usluge.

Značajno novom audiovizuelnom uslugom, u smislu stava 1 ovog člana, smatra se usluga koja se prvi put pruža i bitno se razlikuje od usluga koje pruža, kao i usluga koja je u velikoj mjeri izmijenjena u pogledu njenog sadržaja, tehničke pripremljenosti, pristupa i ciljne grupe kojoj je namijenjena.

Prijedlog za uvođenje značajno nove audiovizuelne usluge ili više takvih usluga mora da sadrži tačan opis usluga i opravdanost njihovog uvođenja, ciljnu grupu na koju se usluge odnose, troškove vršenja usluga i ocjenu mogućih uticaja na konkurentnost na tržišta.

O uvođenju značajno nove audiovizuelne usluge ili više takvih usluga odlučuje Savjet javnog emitera koji je dužan da utvrdi izvore finansiranja značajno nove usluge, odnosno predloži osnivaču izmjenu postojećeg Ugovora, po procedurama predviđenim za njegovo zaključivanje.

Savjet javnog emitera dužan je da prije uvođenja značajno novih audiovizuelnih usluga sprovede javni test vrijednosti, odnosno napravi analizu ispunjenosti kriterijuma: uticaj nove audiovizuelne usluge na tržište; finansijski aspekt uvođenja nove audiovizuelne usluge; u kojoj mjeri nova usluga utiče na javnog emitera i trajanje nove usluge.

Savjet javnog emitera dužan je da prije uvođenja značajno novih audiovizuelnih usluga pribavi mišljenje nezavisnog regulatora za oblast elektronskih medija o uticaju značajno novih usluga na tržište elektronskih medija.")

Jasnije istaći konflikt interesa

Naš prijedlog: U stavu 2 člana 78 dodaje se: zabranjuje se bilo kakav oblik funkcionalne zavisnosti i/ili sukoba interesa između članova Savjeta Javnog emitera i članova Savjeta AEM.

Osnivanje Fonda za razvoj komercijalnih medija

Naš prijedlog je da se dopišu dva nova člana Zakona i to

Član X: Osnivanje Fonda za razvoj komercijalnih emitera

Član Y: Uloga Fonda za razvoj komercijalnih emitera: omogućavanje godišnjeg iznosa nepovratnih sredstava u iznosu od 400.000 eura komercijalnim emiterima u svrhe njihovog opstanka i daljeg razvoja, sa ciljem poboljšanja usluge koja se pruža gledaocima.

Napomena: Sredstva Fonda za razvoj komercijalnih emitera se razlikuju od sredstava za finansiranje nezavisnih proizvođača iz člana 63 Zakona.

Inače, u toku je podjela 400.000 eura iz ovakvog jednog fonda koji postoji za radio stanice.

Stav obrađivača: Kada je riječ o predlogu da se u Nacrtu zakona precizira šta programska produkcija javnih emitera obuhvata u odnosu na novac koji se na godišnjem nivou izdvaja za njihovo finansiranje, želimo podsjetiti da je Zakonom o javnim radio-difuznim servisima Crne Gore definisana javna misija RTCG i to kroz proizvodnju i emitovanje programskih sadržaja koji: služe kao referentne tačke u pogledu jačanja zajedništva i društvenog integrisanja svih pojedinaca, grupa i zajednica; na uravnotežen način, uz odgovarajuću zastupljenost informativnih, kulturnih, obrazovnih, naučnih, sportskih i zabavnih emisija, zadovoljavaju interese javnosti na nacionalnom i lokalnom nivou; obezbjeđuju prostor za otvoreno i slobodno izražavanje različitih mišljenja i stavova o pitanjima od javnog interesa; su namijenjeni svim segmentima društva, posebno vodeći računa o djeci i omladini, pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, licima sa invaliditetom, socijalno ugroženim i drugim specifičnim grupama; afirmišu i njeguju crnogorski nacionalni i kulturni identitet, kulturni i etnički identitet manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, evropsko kulturno nasljeđe i kulturnu raznolikost; afirmišu crnogorsku kulturnu baštinu, podstiču i njeguju kulturno i umjetničko stvaralaštvo i šire saznanja o

drugim kulturama koje su zastupljene u Crnoj Gori; odražavaju različite ideje i religijska uvjerenja u društvu, radi jačanja razumijevanja i tolerancije i promovisanja multikulturalnog, multietničkog i multivjerskog karaktera Crne Gore; doprinose poštovanju i unapređivanju osnovnih ljudskih prava i sloboda, demokratskih vrijednosti i institucija, pluralizma ideja, kulture javnog dijaloga, jezičkih standarda, privatnosti i digniteta ličnosti; podstiču razvoj i unapređivanje demokratske kulture društva; promovišu i podržavaju vrijednosti građanskog društva i prezentuju građansku inicijativu; nepristrasno, tačno, blagovremeno, razumljivo i uravnoteženo informišu o domaćim i međunarodnim dešavanjima od javnog interesa; odražavaju aktuelne životne probleme različitih struktura crnogorskog društva; prezentuju i afirmišu istorijske izvore i materijalne dokaze o prošlim vremenima; promovišu razvoj Crne Gore i njen ekološki karakter; informišu javnost o pitanjima od značaja za zdravlje ljudi i o zaštiti ljudi, imovine, kulturnih dobara i životne sredine; obezbjeđuju produkciju i predstavljanje crnogorskih kinematografskih i audio-vizuelnih djela; u vrijeme predizborne kampanje, u skladu sa posebnim pravilima, obezbjeđuju ravnomjerno predstavljanje političkih stranaka, koalicija i pojedinaca. Shodno Nacrtu zakona, ugovor između nacionalnog javnog emitera i Vlade, odnosno lokalnog javnog emitera i lokalne samouprave, mora sadržati sve elemente definisane predlogom člana 76b a koji predstavljaju konkretizaciju zakonom definisane misije RTCG (*„ugovor sadrži javne usluge koje je javni emiter dužan da pruža u ugovorenom vremenskom periodu, njihovu vrstu, svrhu, programsku osnovu i broj televizijskih i radijskih programa, internet stranica i portala i uslove za pružanje drugih javnih usluga uzimajući u obzir potrebe javnosti i tehnološki razvoj elektronskih medija. Ugovorom se utvrđuje finansiranje javnih usluga javnog emitera po godinama i izvorima, sa prikazom troškova po godinama i vrstama, kao i ovlašćenja i obaveze organa javnog emitera u odnosu na upravljanje ukupnim sredstvima predviđenim za sprovođenje Ugovora i izvještavanje o njegovom sprovođenju“*). Definisanje navedenih obaveza putem ugovornog odnosa je model koji je prepoznat u Saopštenju Komisije o primjeni pravila o državnoj pomoći za javne radiodifuzne usluge (2009/C 257/01) , a primjenjuju ga vodeći evropski javni emiteri poput britanskog BBC-ja i njemačkog ARD-a. Dodatno, želimo da istaknemo i činjenicu da je, radi transparentnosti i otvorenosti ukupnog procesa programskog planiranja javnih emitera previđeno i sprovođenje javne rasprave o predlogu ugovora u trajanju od 45 dana, kako bi se građanima omogućilo da ocijene da li programske

obaveze predložene od strane javnog emitera zadovoljavaju zakonom definisane kriterijume.

O predlogu za brisanje člana 76c, obrađivač zakona želi podsjetiti da je riječ o obaveznom standardu koji je sadržan u Saopštenju Komisije o primjeni pravila o državnoj pomoći za javne radiodifuzne usluge (2009/C 257/01) pod tačkom 6.7 Proširivanje radio-difuznih usluga. U okviru obaveznih konsultacija sa Evropskom komisijom prilikom implementacije navedenih pravila u Zakon o javnim radio-difuznim servisima Crne Gore, traženo je uvođenje navedenog člana kako bi se ispunio standard definisan Saopštenjem 2009/C 257/01 i stvorila normativna zaštita od narušavanja konkurencije prilikom uvođenja novih usluga od strane javnih emitera. Zato je u Nacrtu zakona definisan navedeni član kojim se omogućava javnim emiterima uvođenje značajno novih usluga uz prethodnu proceduru provjere njenog uticaja na tržište elektronskih medija.

Povodom predloga za osnivanje Fonda za razvoj komercijalnih emitera, nakon javne rasprave, obrađivač zakona je zatražio mišljenje Ministarstva finansija kao nadležnog resora za budžet i tom prilikom dobio odgovor da je *„članom 22 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti definisan limit potrošnje, kao maksimalan nivo budžetske potrošnje koji je obavezujući za 2016.godinu i indikativan za 2017 i 2018.godinu. Smjernicama makroekonomske i fiskalne politike, koje usvaja Vlada Crne Gore, utvrđeni su limiti potrošnje za navedeni period, imajući u vidu fiskalnu politiku, kriterijume fiskalne odgovornosti, kao i očekivani trend kretanja budžetskih primitaka i izdataka. Isto tako, javne finansije u narednom periodu karakteriše nastavak fiskalnog prilagođavanja i racionalizacije budžetske potrošnje, Naime, budžet države dominantno karakteriše mandatorna potrošnja, odnosno izdaci za plate i penzije, tako da je u uslovima nastavka politike štednje neophodno uticati na smanjenje diskrecione potrošnje. Imajući u vidu navedeno, mišljenja smo da predlog o osnivanju Fonda za razvoj komercijalnih emitera, nije prihvatljiv“* (dopis Ministarstva finansija br. 03-5223/1 od 30.04.2015.godine).